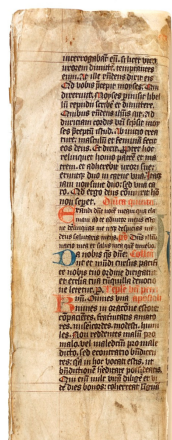

Venster 4a

Kloosters

Bethlehem

In 1952 betrokken de paters Benedictijnen de St. Willibrordus Abdij in de Slangenburgse bossen. Daarmee werd een draad die tegen het einde van de middeleeuwen werd verbroken weer opgepakt: Doetinchem als vestigingsplaats van kloosters. Wanneer die traditie precies begon is niet exact vast te stellen. Het schriftelijk vastleggen van informatie was omstreeks achthonderd jaar geleden niet zo goed geregeld als nu. Bovendien zijn als gevolg van branden, krijgshandelingen e.d. veel bronnen verloren gegaan. Vaststaat dat Hendrik graaf van Gelre in het laatste kwart van de twaalfde eeuw een zekere magister Franco, 'doctor in de heilige godgeleerdheid', bereid vond op Doetinchemse bodem een kloostergemeenschap te stichten. Onder anderen de kluizenaar Ghiselbert speelde daarbij een stimulerende rol. Het begon met de bouw van een houten kapel op een plek bij de Bielheimer Beek ('Bielheim' = 'Bethlehem'). De naam van boerderij het Klooster herinnert daar nog aan. De kleine kluizenaarsgemeenschap ontwikkelde zich al snel tot een officieel augustijner klooster, omstreeks 1225 aangesloten bij de orde van reguliere kanunniken. Met de term 'kanunnik' ('canonicus' in het Latijn) wordt een geestelijke aangeduid die deel uitmaakt van het college van koorheren (kapittel) van een kathedrale kerk.

oude handschriften uit Klooster Bethlehem.

Door allerlei privileges en schenkingen ontwikkelde het klooster Bethlehem zich tot een belangrijk instituut dat van grote invloed is geweest op de geestelijke, economische en demografische ontwikkeling van Doetinchem.

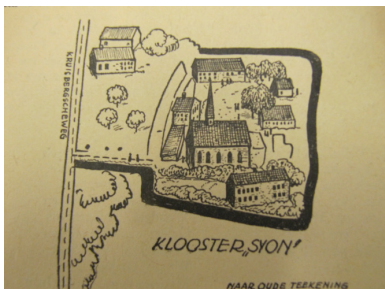
◀ Boerderij 't Klooster, situatie omstreeks 1982. De linker aanbouw is inmiddels gesloopt.

▼▼ Boerderij 't Bethlehem is gebouwd op resten van Klooster Bethlehem. De kelder en binnenmuren zijn gedeeltelijk opgetrokken uit middeleeuwse kloostermoeien.

boerderij Het Klooster.

Na bijna vier eeuwen te hebben bestaan viel Bethlehem in de Tachtigjarige Oorlog ten offer aan de reformatie. Het klooster werd in 1572 geplunderd en uiteindelijk in 1579 als gevolg van krijgshandelingen verwoest. De bouwmaterialen uit de resterende ruïne werden gebruikt voor het herstel en een betere verdediging van de stad Doetinchem. Als gevolg van de protestantisering werden de opbrengsten van de Bethlehemse bezittingen gebruikt om predikanten en schoolmeester te betalen.

Sion

Het nonnenklooster Sion in de buurtschap Kruisberg heeft een veel soberder geschiedenis. Aan de stichting ervan, in 1471, ging een zusterhuis binnen de stadsmuren vooraf. De aanleiding om een klooster buiten de muren te stichten zou de zedenverwildering in de stad zijn geweest. Waarschijnlijk is dit klooster reeds in de eeuw erna, wellicht eveneens als uitvloeisel van de Tachtigjarige Oorlog, opgeheven.

Afbeeldingen:

De band van het plenarium van Klooster Bethlehem (uit: *J. den Draak: Het klooster Bethlehem bij Doetinchem*)

Foto boerderij Het Klooster (ansichtkaart)

Klooster Sion naar oude tekening (uit: *S.H. Lovink: De geschiedenis van Doetinchem*)

Afbeelding oude handschriften uit Bethlehem op boekbindmateriaal

Zegel klooster Bethlehem

Links:

www.kasteelslangenburg.nl/abdij.htm

Literatuur:

J.C. Boogman en S. Oosterhaven: *Geschiedenis van Doetinchem*. Zutphen, 1986.

W.L. Bouwmeester: *Het klooster Bethlehem bij Doetinchem; met tekstuitgaven van vijf sermoenen uit het convent afkomstig*. Doetinchem, 1903.

J. den Draak: *Het klooster Bethlehem bij Doetinchem*. Doetinchem, 1967

F. Ketner: *De oudste oorkonden van het klooster Bethlehem bij Doetinchem*. Utrecht, 1932

